

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

17 An conscientia speculative dubia, reddat votum irritabile.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

etiam cum periculo quamvis dubio, grauis damni; talis enim voluntas fuisset imprudens, sicut fuisset imprudens, voluntas se obligandi ad aliquod, etiam cum secum habet annexum periculum, quamvis dubium, peccati; sed lectio habebat annexum periculum saltem dubium damni grauis; ergo Titius non censetur, voluisse, ad eam se obligare, pro eo casu; ideoque illam omittendo, non fecit contra votum.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

¹¹ **A**D rationes in contrarium. Resp. ad primam; Titium nunquam fuisse certum de voto, pro eo casu; imò, cum dubitauerit de materia honestate, consequenter dubitauit de ipso voto; In dubio autem voti, votum non obligat, & tota possessio stat pro libertate, quæ est certa.

¹² Ad secundam Resp. Votum, cum sit actus obligatorius, ideoque strictè interpretandus, non obligat, nisi quando constat, materiam esse Deo gratam, siue Deum tale votum acceptare; Ergo, eo ipso, quod hoc non constat, votum non obligat; ne-

que datur obligatio tunc Prælatum ad eundem pro dispensatione; nam hæc datur solum, quando datur obligatio; cum dispensatio, illam supponat.

Ad tertiam Resp. Titium voluisse lectionem, solum, posito, quod certò esset Deo grata, non verò etiam posito, quod de hoc esset dubium; fuisset enim voluntas imprudens. Ergo, eo ipso, quod Titio non constabat, lectionem, in illis circumstantijs, esse Deo gratam, ex vi voti, ad illam non tenebatur, & consequenter, neque hoc inquirere à Prælato.

COROLLARIUM.

Colligitur ex dictis; quæ dicta sunt, ¹⁴ valere non solum in casu dubij, sed etiam in casu opinionis probabilis pro vtraque parte de honestate materiae, & periculo nocuenti, lectioni annexo; semper enim, quando sunt duæ opiniones probabiles, fas est vnicuique, quamlibet amplecti, siue opiniones sint speculatiuæ, siue practicæ, modo explicato. *Sanch. lib. 4. sum. c. 6. num. 5.*

QVAESTIO XVII.

An conscientia speculative dubia, reddat votum irritabile.

C A S V S.

¹ **Q**VAMVIS Titius certò sciret, se votum quoddam emisisse, dubitauit tamen, an illud, ante pubertatem, an post eam, emisisset; omnique adhibita diligentia, certificari de hoc non potuit; Quæritur, an huiusmodi votum irritari possit à Patre.

S V M M A R I V M.

³ Votum, in dubio pubertatis, non videtur, à Patre irritabile.

⁵ Sicut, nec contractus, in dubio minoritatis.
⁶ Voti irritatio, & rescissio contractus, sunt fauor ætatis.

2. Verè

- 9 Verè tamen votum, in eo dubio, est, à Patre irritabile.
- 10 Potestas irritandi, in Patre, possidet.
- 11 Impuber, non est dominus sua voluntatis, sed pater.
- 12 Sicut, nec seruus sua, sed Dominus.
- 13 Cum due possessiones concurrunt, antiquior praualeat.
- 14 Votum possidet, respectu Filij, sed non respectu Patris.
- 15 Valor irritationis, in potestate Patris fundatur.
- 16 Hæc, ut potè, antiquior, praualeat voto.
- 17 Dubium de Filij etate, non trahit dubium de Patris potestate.
- 18 Habilitas ad Sacerdotium, est fauor ætatis.
- 19 A fortiori, votum irritari potest, cum datur iudicium probabile de Filij impubertate.
- 20 Potestas irritandi, se extendit etiam, ad tempus antecedens.

RATIONES DVBITANDI.

- 2 Quamuis circumstantia dubia, voti certi, à voti obligatione non eximat; adhuc tamen remanet difficultas; an saltem circumstantia dubia temporis, in quo votum est emissum, illud reddere possit irritabile. Et pro parte quidem negatiua sunt. *Salas* 1. 2. tom. 2. quæst. 21. tract. 8. d. 1. f. 25. n. 261. *Nau.* c. 12. n. 64. *Lessius* lib. 2. cap. 40. num. 71. *Syluester* v. votum 4. quæst. 2.
- 3 Primò; Quia voti obligatio, cum sit certa, possidet, sicut possidet præcepti obligatio, quando est certa; potestas autem irritandi, est dubia, sicut est dubia, excusatio præcepti. Ergo, sicut, qui dubitat de excusatione præcepti, non excusatur; ita, qui

dubitat de potestate, vota irritandi, ea irritare non potest.

Secundò; Quia, cum votum sit certum, & irritatio sit dubia, Filius, per irritationem, acquirere non potest possessionem suæ libertatis; Ergo manet obligatus, sicut antea, donec constet de potestate irritandi, & de valore irritationis.

Tertiò; Quia qui dubitat, an contractum inierit, tempore minoritatis, petere non potest rescissionem contractus, nisi probet, fuisse celebratum, tempore minoritatis; Ergo etiam, qui dubitat, an votum emisit, tempore impubertatis, petere non potest irritationem, nisi constet, tempore impubertatis, fuisse emissum: Ideo enim, dubitans, an contractum celebrauerit, tempore minoritatis, petere non potest rescissionem contractus, quia, per illum contractum, alteri contrahenti acquisitum est ius, quo, in dubio, spoliari non debet per rescissionem contractus; sed etiam, per votum, cum sit contractus quidam cum Deo, acquisitum est Deo ius, quo spoliari, in dubio, non debet per irritationem; Ergo, sicut dubius de minoritate, petere non potest rescissionem contractus, ita dubius de impubertate, petere non poterit irritationem voti, & consequenter, nec pater poterit irritare;

Quartò; Quia, sicut, posse rescindi contractum minoris, est fauor illius ætatis, ita posse irritari votum impuberis, est fauor illius ætatis; Ergo, sicut in dubio minoritatis, præsumptio iuris est contra illam, & pro iure alterius contrahentis certò; ita, in dubio impubertatis, præsumptio, ac possessio erit contra illam, & pro iure Dei, quod est certum.

7 Quintò; Quia, cum potestas vota irritandi non sit absoluta, sed limitata ad tempus impubertatis, sequitur, eo ipso, quod dubium est, de tali ætate, ac tempore, dubium esse etiam de potestate irritantis; Ergo irritans, nulla priuatur possessione, quamuis ei hæc potestas denegetur; Non enim ei denegatur aliquid certum, sed dubium. Possessio autem, semper est aliquid certum.

8 Sextò; Quia, dubitans, an vigesimum quartum annum expleuerit, non est capax sacrum Presbyteratus ordinem suspiciendi; Ergo neque dubitans, an tempore impubertatis, votum emiseric, erit capax irritationis; Non minus enim, ad capacitatem irritationis requiritur tempus determinatum impubertatis, quam ad capacitatem Presbyteratus, requiratur determinatum tempus annorum viginti quatuor; Ergo, sicut, cum de isto tempore non constat, non datur capacitas ad Sacerdotium, ita, dum non constat de tempore impubertatis, non dabitur capacitas ad irritationem.

RESOLVTIO.

9 **R**espond. tamen: posito Titij dubio, an votum emiseric tempore pubertatis, posse votum illud à Patre irritari. Ita *Suar. to 2. de relig. lib. 4. de voto, c. 6. n. 1. Et lib. 6. c. 6. num. 4. Sanch. lib. 2. matr. d. 41. num. 39. Et lib. 4. sum. c. 32. num. 2. Bonac. d. in 2. prac. dec. quæst. 2. pun. 7. §. 2. num. 21. S. Thom. 2. 2. quæst. 88. art. 8. Sotus lib. 7. de inst. quæst. 2. art. 1. Reginaldus lib. 18. num. 309.*

10 Primo; Quia, Pater habet possessionem iuris, ne filius, independenter ab eius voluntate, votum emittat; possidetque potestatem dominatiuam illud irritandi,

si à filio fuerit emissum; Ergo, dum non constat de exemptione filij ab hoc dominio, per temporis decursum, & lapsum ætatis, quâ dominium hoc durat; retinere potest Pater hanc potestatem, nec est illâ priuandus. Sed, quandiù dubitatur, an Votum fuerit emissum, tempore pubertatis, non constat de exemptione Titij à Patris dominio; Ergo stante hoc dubio, Pater censetur retinere potestatem, eius vota irritandi, nec eâ est spoliandus; ideoque ea potest irritare.

Secundò; Quia voluntas impuberis, quo ad omnia vota, & minoris, quoad vota realia, non est propria ipsius Impuberis, sed aliena; Est enim Patris, & Pater illam possidet; Ergo, quandiù non constat, esse factam propriam ipsius Filij, per lapsum ætatis, remanet aliena, & in Patris possessione, & consequenter, in dubio, an per lapsum ætatis, facta sit propria Filij, melior est conditio Patris possidentis.

Tertiò; Quia, si dominus aliquis, seruum, eâ conditione, possideat, vt, transacto vigesimo ætatis anno, euadat liber; in dubio illius ætatis, eius serui dominio priuari non potest, sed seruo libertatem petenti incumbit onus probandi, se illam ætatem expleuisse. Ergo eodem modo, cum Pater, Filij voluntatem, vsque ad certam ætatem, possideat, quoad vota irritanda; In dubio lapsæ ætatis, hoc dominio priuari non potest, sed ipsi Filio propriam libertatem possidere volenti, incumbit onus probandi, quod ætas, sit lapsa. Stante ergo Titij dubio, potest Pater ejus vota irritare.

Quarto; Quia, quando duæ possessiones concurrunt, antiquior præualet, iuxta

reg.

reg. qui prior est tempore, potior est iure, de reg. iuris, in 6. eo quod obligatio superueniens, priori detrimentum afferre, aut cum eius præiudicio induci non possit; Vnde seruus, qui absque Domini licentiâ matrimonium contrahit, tenetur potius Domino obsequium, quam vxori debitum reddere, quando vtrique satisfacere nequit; quia possessio Domini in corpus serui, tanquam antiquior præferenda est possessioni vxoris in idem corpus. Sed possessio Patris in voluntatem Filij, est antiquior, possessione voti in eandem voluntatem; illa enim est acquisita à Filij natiuitate, hæc verò solum, post votum emissum; Ergo, quamuis votum, Filij voluntatem possideat, præualet tamen possessio Patris antiquior.

OBJECTIONVM SOLVTIO.

14 **A**d rationes dubitandi; Resp. ad primam; Votum possidere quidem respectu voluntatis Vouentis; non tamen respectu Patris; Huius enim possessio tanquam antiquior præualet; imo, cum dubium sit, an votum emissum sit, in ætate legitimâ, ratione cuius non pendeat à Patris consensu, est etiam dubium, an firmiter obliget, & independentem à Patris voluntate; ideoque, neque respectu Vouentis, est certum quoad firmitatem obligandi, & consequenter, neque quoad hoc, possidet respectu ipsius Vouentis; in casu autem præcepti, nulla datur possessio pro libertate, sed tota est pro præcepto; vnde eius instantia, non militat contra casum præsentem.

15 Ad secundam Resp. Valorem irritationis, esse moraliter certum, quia pro eo stat possessio, ideoque per irritationem,

Filium acquirere posse possessionem suam libertatis; valor enim irritationis non fundatur in possessione libertatis, quam habet Filius, sed in possessione, quam Pater habet eiusdem libertatis in ordine ad vota, quæ fortior est possessione voti, cum sit antiquior.

Ad tertiam, & quartam Resp. Ratio-16 nem disparitatis esse, quia per contractum, comparatum est ius alteri contractenti, quod, cum sit certum, possidet, & in eâ possessione est vnicum, nec cum eo datur alia possessio præualet. At ex voto, comparatum quidem est ius Deo, quod cum sit certum respectu voluntatis Vouentis, respectu illius possidet; quia tamen in eâ possessione non est solum, sed cum eo concurrat possessio Patris antiquior; hinc est, vt huic præualere non possit, nec illi detrimentum afferre, & consequenter, quod hæc semper maneat in sua possessione irritandi, donec constet de Filij exemptione ab eius potestate per lapsum debitæ ætatis. Præterea, cum habitas ad rescissionem contractus sit fauor solius ætatis minoris, non est mirum, si volens eo privilegio gaudere, & à communi contractuum lege eximi, minorem ætatem probare debeat; at habitas ad votorum irritationem, non est fauor solius ætatis impuberis, vel subditi, sed etiam Patris, ac Superioris, cum Superior, subditorum vota irritare possit, etiam ipsis iniuris, vt fusè probat *Suar. tom. 2. de relig. lib. 1. de voto c. 1.* imò aliquando non est in fauorem subditi, sed vt vitetur damnum Superioris, vt patet in potestate irritandi vota seruorum; Ergo Filio, vt eius votum sit capax irritationis, non incumbit onus suam impubertatem probandi; hæc

enim oritur ex possessione potestatis irritandi, quam habet Pater antecedenter ad votum, quâ, in dubio impubertatis, spoliari non potest.

17 Ad quintam Resp; Ex dubio ætatis, non oriri dubium de potestate Superioris ad irritandum; hæc enim est certa, quia fundatur in certâ possessione, quam Superior habet, ne subditus independenter ab ipsius voluntate possit se voto adstringere, quæ possessio antiquior est possessione voti; sicut ex dubio, an res, quam quis possidet, sit sua, non oritur dubium, an possit illâ uti; hoc enim, ratione certæ possessionis, est certum; Sicut ergo priuaretur possessor rei possessione certâ, si ei, in dubio, denegaretur potestas, illâ utendi; ita priuaretur Pater possessione suâ potestatis ad irritandum, si ei hæc potestas denegaretur.

18 Ad sextam Resp. Habilitatem ad Sacerdotium, esse fauorem illi ætati concessum, ideoque non mirum, si eo gaudere volenti incumbat onus, ætatem illam probandi, & certa illa ætas requiratur; at habitas ad votorum irritationem, non tam est fauor ætatis impuberis, vel subditi, quam ius existens in Patre, vel Superiore ad irritandum; ideoque Filio, ad huius irritationis capacitatem, probandam non esse impubertatem, sed semper in eo præsumi, quandiù non probatur fluxus ætatis, quia in eo præsumitur, quandiù præsumitur in Patre potestas irritandi, cum hæc duo sint correlatiua; potestas autem ad irritandum, in Patre semper præsumitur, quandiù non probatur in Filio exemptio per fluxum ætatis.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Possè Patrem, 1º vota Filij irritare, non solum quando dubitat, an ea; tempore impubertatis, emiserit, sed etiam quando de hoc habet opinionem probabilem, dummodo non habeat moralem certitudinem; quia propter hanc opinionem probabilem; Pater non priuatur potestate, ac possessione, quam habet; sequi enim adhuc potest opinionem probabilem oppositam; sicut, quamuis coniux haberet opinionem probabilem de nullitate matrimonij, non propterea alteri teneretur negare debitum, nec spoliare illum probabili possessione, quam habet, sed sequi posset opinionem probabilem oppositam.

Secundò; Idem dicendum esse, quando 2º dubium, est circa tempus non subsequens subiectionem, ut in casu impuberis, sed eam antecedens; ut si vxor dubitet, an ante matrimonium, votum emiserit; aut seruus, qui aliquando fuit liber, an tempore libertatis; & pupillus, qui aliquando caruit tutore, & minor, qui aliquando caruit curatore; an tempore subiectionis, an verò tempore, quo sui iuris erant, votum emiserint; Quia possessio præsens, quam habet Superior de voluntate subditi, est certa, cum certum sit, illum esse seruum, aut minorem, & illam vxorem &c. At exemptio quo ad illa vota, est dubia; vnde dubia est etiam, vel saltem sub opinione, votorum possessio quoad eorum independentiam à consensu Superioris; Hæc autem non sufficit ad spoliandum Superiorem certâ possessione, quam habet.

QVAE.